

-Jos Penninx, voorzitter Stadswerk:-

"Beter toegankelijkheid begint met rondje over straatwerk"

"De aandacht vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) voor 'toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en (openbare) ruimten' betekent volgens Jos Penninx, voorzitter van Stadswerk en burgemeester van Voorst, dat naast esthetische waarden, beheer en duurzaamheid 'de straat' ook de functionaliteit 'toegankelijkheid' krijgt. "Dat geldt uiteraard voor alle nieuw aan te leggen of her in te richten straten en pleinen, maar wat mij betreft gaan gemeenten allereerst een 'inspectierondje' door bestaande wijken lopen. In een rolstoel of met een rollator om écht te ervaren waar het beter kan. Dat is volgens mij de eerste prioriteit."

In algemene zin zit het er volgens de Stadswerk-voorzitter redelijk netjes uit in de Nederlandse publieke ruimte. "Het is goed dat de economische crisis achter de rug is en dat er weer meer budget kan worden gestoken in beheer en onderhoud, want op deze programma's werd door menige gemeente noodgedwongen bezuinigd. Wat meer onkruid op straat is immers op het eerste gezicht minder ingrijpend voor inwoners dan voorzieningen in een gemeente sluiten. Maar men vergeet daarbij dat de openbare ruimte hét visitekaartje van een gemeente is. Als de inrichting er niet netjes uitziet, wil men er ook niet wonen. Daarom moeten gemeenten aandacht schenken aan een nette openbare ruimte en er voldoende budget voor uittrekken. Daar begint het mee."

Daarnaast is het belangrijk dat onder andere het bestaande straatwerk wordt nagelopen, vindt Penninx, die dit zelf samen met de verantwoordelijke wethouder in zijn eigen gemeente Voorst heeft gedaan. "Het is goed wanneer bestuurders dat in hun eigen gemeente doen. Dan zie je dat tegels door werkzaamheden aan kabels en leidingen, opgroeiende wortels of verzakkingen hier en daar scheef liggen. Soms is dat een luttele centimeter. Voor een doorsnee gebruiker misschien nog niet rampzalig, maar wel voor die senior die over de stoep schuifelt. Het is goed als bestuurders zich verplaatsen in de ouderen (met hulpmiddelen) en door die ogen het straatwerk bekijken. Daarbij zijn uiteraard ook andere gebruikers net zo belangrijk, zoals mensen met kinderwagens, schoolgaande kinderen, overstekende voetgangers en fietsers die de ruimte moeten krijgen. Kijk alleen maar naar de elektrische fietsen en je snapt dat een smalle fietsstrook

Burgemeester Jos Penninx

langs een weg niet meer voldoende is, omdat fietsers elkaar veel meer dan vroeger willen passeren. Er gebeurt nogal wat qua mobiliteitsvraagstukken en daar zullen gemeenten op moeten inspelen, ook wat inrichting van straatwerk betreft."

Vergrijzing

Penninx weet dat er de afgelopen jaren voor allerlei doelgroepen bij de inrichting van het straatwerk rekening is gehouden met wensen en eisen. Er is ook een keur aan producten op de markt gekomen, van speciale inritbanden voor rolstoelgebruikers tot vluchtheuvels met extra hoger verkeersbanden eromheen en van anti-parkeer elementen tot zitmeubilair zodat senioren onderweg even kunnen rusten. "Met de nieuwe eisen, onder andere inzake toegankelijkheid, maak ik mij geen zorgen over nieuwe bestratingsprojecten. Opdrachtgevers, ontwerpers, stedenbouwers, verkeersdeskundigen, ze weten heus wel hoe zij die toegankelijke openbare ruimte in nieuwe plannen moeten vormgeven. We zitten echter met een openbare ruimte die voor het grootste deel al is ingericht, veelal daterend uit de jaren '60, '70 en '80. In de regel wordt er dan binnen een reguliere onderhoudsplanning gekeken naar die scheve stoeptegels of betere toegankelijkheid. Dat is te laat. Senioren hebben nu dat vlakke straatwerk nodig. Als je beseft dat de vergrijzing nu heel hard gaat, moet een gemeente niet wachten tot het reguliere onderhoud, maar direct een herstellploeg op pad sturen. Wees extra alert op de kwaliteit van het straatwerk. In het belang van alle verschillende gebruikers, maar ook in het belang van een nette uitstraling. Nogmaals, de publieke ruimte met daarbij keurig straatwerk vormen hét visitekaartje van stad en dorp."

De Stadswork-voorzitter ziet dat veel inrichtingen integraal worden aangepakt. "Ontwerp, beheer, verkeerstechniek, groen, die trekken in menige gemeente gezamenlijk op. Dan krijgen wij er nu ook nog de riolering/watermensen bij, want met het veranderende klimaat met hevige regenbuien moet je kijken of het straatwerk mede een oplossing kan bieden bij wateroverlast op straat. En dan hoort in die integrale aanpak nu dus eveneens het zorgdomein in de breedste zin van het woord. Hoe zorgen wij ervoor dat als mensen tot op hoge leeftijd thuis blijven wonen, zij ook nog veilig de straat op kunnen gaan als zij dat willen en kunnen? Zonder obstakels en juist met goede voorzieningen als verkeersplateaus en oversteekplaatsen op één niveau, om een voorbeeld te noemen."

Verbinding met wijkbewoners

Het gaat goed in Nederland met de inrichting van de openbare ruimte, maar het kan beter, zo besluit Penninx. "Het is belangrijk dat gemeenten daarbij van elkaar leren. Juist ook qua alertheid en ingrijpen om de kwaliteit van straatwerk op een hoog peil te houden. Dat garandeert immers een groot deel van de toegankelijkheid voor onder andere senioren. Mogelijk kunnen wij als Stadswork samen met de SEB via forums en workshops een impuls aan die kennisuitwisseling geven. Neemt niet weg dat het begint bij het besef en de alertheid van gemeenten zelf. En voldoende budgettering. Het kan echter ook extra slim door verbinding te leggen naar de wijkbewoners. Bij ons in Voorst proberen wij de wijkbewoners mee te laten helpen. Niet voor het werk dat de professionals doen, maar enkele werkzaamheden daaromheen. Je ziet dat inwoners willen meehelpen aan die mooie en veilige woonomgeving. Maak daar gebruik van en benut ook hun kennis omtrent verbetering van de toegankelijkheid. Zij zijn door het dagelijkse gebruik immers de 'specialisten' op dit gebied."

